

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA NILSA VĀLA [*NILS WAHL*] SECINĀJUMI,
sniegti 2016. gada 23. februārī¹

Lieta C-461/14

**Eiropas Komisija
pret**

Spānijas Karalisti

Valsts pienākumu neizpilde — Pārkāpuma konstatēšanai vajadzīgais pierādīšanas līmenis —
Direktīva 85/337/EEK — Ietekmes uz vidi novērtējums — Ātrgaitas dzelzceļš —
Novērtējuma atbilstīgums — Direktīva 2009/147/EK — Savvaļas putnu aizsardzība —
Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas — Direktīva 92/43/EEK — Dabisko dzīvotņu aizsardzība

1. Kas ir atbilstošs ietekmes uz vidi novērtējums, ņemot vērā, ka vērtētajam projektam (šeit – ātrgaitas dzelzceļa līnijas izbūve) ir ietekme uz īpaši nozīmīgu vides teritoriju? Kādos apstākļos ar infrastruktūras izveidi šādam projektam tiek pārkāpti no Savienības vides tiesību aktiem izrietošie saglabāšanas un aizsardzības mērķi?

2. No paša sākuma šie pamatjautājumi šķistu būtiskākie šajā prasībā, ko Eiropas Savienība saskaņā ar LESD 258. panta 2. punktu ir cēlusi pret Spānijas Karalisti. Tomēr, tuvāk aplūkojot, šī lieta būtībā ir par to, vai Komisija ir konstatējusi, ka ir pārkāpti attiecīgie vides aizsardzības noteikumi. Kā turpmāk paskaidrošu, Komisijai tikai daļēji ir izdevies izpildīt šo uzdevumu.

I – Tiesiskais regulējums

A – IVN direktīva

3. Direktīvas 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu² (turpmāk tekstā – “IVN direktīva”) 2. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Dalībvalstis nosaka visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka, pirms tiek dota piekrišana, uz tiem projektiem, kuriem var būt nozīmīga ekoloģiskā ietekme, *inter alia*, to rakstura, izmēra vai atrašanās vietas dēļ, attiektos prasība par attīstības saskaņošanu un novērtējumu attiecībā uz to ietekmi. Šie projekti ir noteikti 4. pantā.”

¹ — Oriģinālvaloda – angļu.

² — Padomes 1985. gada 27. jūnija direktīva (OV L 175, 40. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Padomes 1997. gada 3. marta Direktīvu 97/11/EK (OV L 73, 5. lpp.) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. maija Direktīvu 2003/35/EK (OV L 156, 17. lpp.).

4. Direktīvas 3. pantā ir teikts:

“Ekoloģiskā ekspertīze nosaka, raksturo un novērtē noteiktā veidā, ņemot vērā katru atsevišķu gadījumu un saskaņā ar 4. līdz 11. pantu, projekta tiešo un netiešo ietekmi uz šādiem faktoriem:

- dzīvām būtnēm, faunu un floru,
- augsni, ūdeni, gaisu, klimatu un ainavu,

[..]”

5. IVN direktīvas 4. pantā ir paredzēts:

“1. [..] I pielikumā uzskaitītos projektus pakļauj novērtējumam saskaņā ar 5. līdz 10. pantu.

2. [..] dalībvalstis:

a) ar katra gadījuma pārbaudēm

vai

b) pēc dalībvalsts noteiktajiem limitiem vai kritērijiem

attiecībā uz II pielikumā uzskaitītajiem projektiem nosaka, vai projekts jānovērtē saskaņā ar 5. līdz 10. pantu.

Dalībvalstis var nolemt piemērot gan a), gan b) apakšpunktā minēto kārtību.

3. Kad katra gadījuma pārbaude ir paveikta vai ir noteikti limiti vai kritēriji, kas paredzēti 2. punktā, ņem vērā attiecīgos atlasītos kritērijus, kas paredzēti III pielikumā.

[..]”

6. IVN direktīvas I pielikumā ir iekļauts saraksts ar projektiem, uz kuriem attiecas tās 4. panta 1. punkts. Tajā cita starpā ir minēta autoceļu, ātrgaitas šoseju un sliežu garo distanču dzelzceļa transportam būve.

7. IVN direktīvas III pielikuma 2. punktā mitrāji un teritorijas, kas ir klasificētas vai aizsargātas saskaņā ar dalībvalstu tiesību aktiem, vai īpaši aizsargājamas dalībvalstu norādītas teritorijas cita starpā ir identificētas kā atlases kritēriji, uz kuriem attiecas šīs direktīvas 4. panta 3. punkts.

B – *Putnu direktīva*

8. Direktīvas 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību³ (turpmāk tekstā – “Putnu direktīva”) 1. pantā ir teikts:

“1. Šī direktīva attiecas uz visu tādu savvaļas putnu sugu aizsardzību, kas sastopamas to dalībvalstu Eiropas teritorijā, uz kurām attiecas Līgums. Tajā paredzēta šo sugu aizsardzība, apsaimniekošana un uzraudzība un noteiktas to izmantošanas normas.

3 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra Direktīva (kodificēta versija) (OV 2010, L 20, 7. lpp.). Šajā direktīvā ir kodificēta grozītā Padomes 1979. gada 2. aprīļa Direktīva 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 103, 1. lpp.). Šajā lietā svarīgās normas nav tikušas būtiski grozītas kopš Direktīvas 79/409 pieņemšanas.

[..]”

9. Putnu direktīvas 4. pantā ir paredzēts:

“1. Sugām, kuras minētas I pielikumā, jāpiemēro īpaši dzīvotņu aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu to izdzīvošanu un vairošanos savā izplatības areālā.

[..]

Kā īpašas aizsargājamās teritorijas šo sugu aizsardzībai dalībvalstis pirmām kārtām nosaka skaitliski un lieluma ziņā vispiemērotākās teritorijas, ņemot vērā aizsardzības prasības ģeogrāfiskajā jūras un sauszemes teritorijā, uz kuru attiecas šī direktīva.

[..]

4. Attiecībā uz 1. un 2. punktā minētajām aizsargājamām teritorijām dalībvalstis attiecīgi rīkojas, lai nepieļautu dzīvotņu piesārņošanu vai kaitējuma nodarīšanu tām, kā arī novērš jebkurus traucējumus putnu dzīvei, ciktāl tie būtiski skar šā panta mērķus. Dalībvalstis cenšas nepieļaut dzīvotņu piesārņošanu vai kaitējuma nodarīšanu tām arī ārpus šīm aizsargājamām teritorijām.”

10. Starp vairākām citām sugām *Otis tarda* (lielā sīga) ir minēta šīs direktīvas I pielikumā.

C – Dzīvotņu direktīva

11. Direktīvas 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību⁴ (turpmāk tekstā – “Dzīvotņu direktīva”) 6. pantā ir teikts:

“1. Attiecībā uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām dalībvalstis nosaka vajadzīgos aizsardzības pasākumus [..]

2. Dalībvalstis veic attiecīgus pasākumus, lai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās novērstu dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanos, kā arī lai novērstu traucējumu, kas skar sugas, kuru dēļ noteikta attiecīgā teritorija, ja šāds traucējums varētu būt nozīmīgs attiecībā uz šīs direktīvas mērķiem.

[..]”

12. Dzīvotņu direktīvas 7. pantā ir noteikts, ka no šīs direktīvas 6. panta 2., 3. un 4. punkta izrietošās saistības aizstāj visas saistības, kas izriet no Putnu direktīvas 4. panta 4. punkta pirmā teikuma un kas attiecas uz teritorijām, kuras klasificētas saskaņā ar minētās direktīvas 4. panta 1. punktu vai līdzīgi atzītas saskaņā ar 4. panta 2. punktu. Šīs saistības tiek aizstātas, sākot no Dzīvotņu direktīvas ieviešanas datuma vai no tādas klasifikācijas vai atzīšanas datuma, ko dalībvalsts veic saskaņā ar Dzīvotņu direktīvu, ja pēdējais ir vēlāks datums.

4 — Padomes 1992. gada 21. maija Direktīva (OV L 206, 7. lpp.).

II – Lietas priekšvēsture un pirmstiesas procedūra

13. Šīs lietas priekšvēsture var tikt apkopota šādi. Šī lieta ir saistīta ar ātrgaitas dzelzceļa līnijas izbūves projektu starp Seviļu un Almeriju Spānijā. Līdz šim ietekmes uz vidi novērtējums ir veikts par dažiem ātrgaitas dzelzceļa ekspluatācijai nepieciešamiem infrastruktūras darbiem. Ietekmes uz vidi novērtējums tika nodots sabiedriskajai apspriešanai 2006. gada 4. jūlijā un apstiprināts ar lēmumu par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu 2006. gada 24. novembrī⁵. Ar ātrgaitas dzelzceļa infrastruktūru saistītie darbi sākās 2007. gada 4. decembrī. Šie darbi tika apturēti 2009. gadā.

14. Dzelzceļš šķērso dabas teritoriju, kuru Spānijas iestādes 2008. gada 29. jūlijā ir klasificējušas kā īpaši aizsargājamu teritoriju (turpmāk tekstā – “ĪAT”) putniem. Citiem vārdiem sakot, šī klasifikācija notika pēc tam, kad Spānijas iestādes bija apstiprinājušas projektu un bija veikts ietekmes uz vidi novērtējums. Pirms šī teritorija tika klasificēta kā ĪAT, tā jau kopš 1998. gada bija klasificēta kā teritorija Nr. 238 (Esihas–Osunas [*Ecija-Osuna*] graudaugu lidzenumi) Eiropas Kopienas Svarīgo putnu teritoriju sarakstā (IBA). Šī teritorija ir mājotne vairākām Putnu direktīvas I pielikumā minētajām sugām, tai skaitā *Otis tarda*.

15. Ņemot to vērā, Komisijai 2010. gada februārī tika iesniegta sūdzība par dzelzceļa līnijas posmiem “Marčena–Osuna [*Marchena-Osuna*] I”, “Marčena–Osuna II” un “Variante de Osuna”. Pēc šīs sūdzības Komisija 2011. gada 17. jūnijā nosūtīja Spānijas valdībai oficiāla paziņojuma vēstuli. Oficiālā paziņojuma vēstulē tika apgalvots, ka Spānijas Karaliste nav izpildījusi savus pienākumus saskaņā ar IVN direktīvas 3. pantu, Putnu direktīvas 4. panta 4. punktu un Dzīvotņu direktīvas 6. pantu.

16. Spānijas valdība uz oficiālā paziņojuma vēstuli atbildēja 2011. gada 20. septembrī. Neraugoties uz šo atbildi, Komisija 2013. gada 20. jūnijā nosūtīja argumentētu atzinumu Spānijas Karalistei, kurā tā apgalvoja, ka Spānijas Karaliste nav izpildījusi savus pienākumus saskaņā ar IVN direktīvas 3. pantu, Putnu direktīvas 4. panta 4. punktu un Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punktu.

17. 2013. gada 21. augustā Spānijas valdība atbildēja uz šo argumentēto atzinumu.

18. Uzskatīdama, ka Spānijas valdības veiktie pasākumi vēl arvien nav nepietiekami, Komisija uzturēja savu vērtējumu un cēla šo prasību Tiesā.

III – Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

19. Prasības pieteikumā Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:

- atzīt, ka Spānijas Karaliste līdz 2008. gada 29. jūlijam nav izpildījusi pienākumus, kas tai noteikti IVN direktīvas 3. pantā un Putnu direktīvas 4. panta 4. punktā, un pēc minētās teritorijas apstiprināšanas par ĪAT – pienākumus, kas noteikti Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punktā;
- piespriest Spānijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

20. Spānijas valdība lūdz Tiesu:

- noraidīt Komisijas celto prasību;
- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

⁵ — *Resolución de 24 de noviembre de 2006 de la Delegación Provincial de la Consejería de Medio Ambiente en Sevilla, por la que se hace pública la Declaración de Impacto Ambiental relativa al Proyecto de renovación de vía, mejora del trazado y duplicación de plataforma del eje ferroviario transversal de Andalucía. Tramo Marchena-Osuna (tramos I y II), en los términos municipales de Marchena y Osuna (Sevilla), promovido por la Consejería de Obras Públicas y Transportes. Šis paziņojums savukārt attiecas uz faktiskās ietekmes uz vidi novērtējumiem, kas veikti saistībā ar projektu.*

21. Rakstveida apsvērumus iesniedza Komisija un Spānijas valdība. Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 76. panta 2. punktu tiesas sēde netika rīkota.

IV – Analīze

A – Pieņemamība

22. Spānijas valdība apstrīd Komisijas prasības pieņemamību izskatīšanai tiktāl, ciktāl tā attiecas uz dzelzceļa posmu “Variante de Osuna”. Spānijas valdība apgalvo, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru strīda priekšmets ir ierobežots ar dalībvalstij adresētu oficiāla paziņojuma vēstuli un pēc tam Komisijas izdotu argumentētu atzinumu. Strīda priekšmets pēc tam nevar tikt paplašināts.

23. Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai Komisijas argumentētais atzinums un ierosinātā tiesvedība ir jāpamato ar tiem pašiem iebildumiem, kādi minēti oficiālā paziņojuma vēstulē, ar ko uzsākta pirmstiesas procedūra⁶.

24. Šajā gadījumā oficiālā paziņojuma vēstulē ir minēti posmi “Marčena–Osuna I”, “Marčena–Osuna II” un “Variante de Osuna”. Tomēr fakti, ko minēja Komisija, lai konstatētu iespējamo pārkāpumu, attiecas uz pirmajiem diviem minētajiem šī dzelzceļa posmiem.

25. Šķiet, ka Komisija tam piekrīt. Faktiski savā atbildē uz repliku Komisija paskaidroja, ka fakti, pamatojoties uz kuriem tā uzskata, ka nav izpildīti noteikti pienākumi, īpaši attiecas uz dzelzceļa posmiem “Marčena–Osuna I” un “Marčena–Osuna II”. Turpretī tiesvedības laikā veiktā atsauce uz posmu “Variante de Osuna” bija nepieciešama projekta plašākā konteksta aprakstam.

26. Šādos apstākļos šī prasība ir jāatzīst par nepieņemamu, ciktāl tā attiecas uz posmu “Variante de Osuna”.

B – Pirmais iebildums – IVN direktīvas 3. pants

1) Lietas dalībnieku argumenti

27. Komisija apgalvo, ka Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai noteikti IVN direktīvas 3. pantā.

28. Šajā ziņā Komisija vispirms paskaidro, ko tā *neapgalvo*. Tā neapgalvo, ka strīdīgais ietekmes uz vidi novērtējums neaptver visu projektu. Tāpat tā neapgalvo, ka projekts ir bijis sadalīts posmos, lai izvairītos no iespējamās kumulatīvās ietekmes uz vidi novērtēšanas.

29. Otrkārt, Komisija paskaidro, ko tā apgalvo. Būtībā tā apgalvo, ka Spānijas Karaliste nav pienācīgi identificējusi, raksturojusi un novērtējusi tiešo un netiešo projekta ietekmi uz vidi un, it īpaši, uz putnu faunu. Īsāk sakot, attiecīgais ietekmes uz vidi novērtējums nav pietiekams, lai tiktu ievērotas IVN direktīvas 3. panta prasības. Tas tā ir tāpēc, ka attiecīgajā ietekmes uz vidi novērtējumā, pēc Komisijas domām, pietiekami nav ticis ņemts vērā, ka projekts šķērso teritoriju, kura ir klasificēta kā IBA. Šī teritorija pēc tam 2008. gadā tika klasificēta kā IAT ES6180017 “Campiñas de Sevilla”.

6 — Skat. citu starpā spriedumu Komisija/Spānija (C-127/12, EU:C:2014:2130, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).

30. Kā loģisks secinājums no IVN direktīvas 3. panta pārkāpuma ir Komisijas pārmetums arī par to, ka, pieņemot lēmumu turpināt darbu pie projekta, Spānijas Karaliste nav informējusi sabiedrību par projekta iespējamo ietekmi.

31. Savukārt Spānijas valdība apgalvo, ka Komisijas prasība ir jānoraida.

32. Pirmkārt, Spānijas valdība apgalvo, ka tā ir ievērojusi IVN direktīvas 3. panta prasības, identificējot ietekmēto faunu un veicot atbilstošus pasākumus, lai ierobežotu jebkādu iespējamo kaitīgo ietekmi uz vidi.

33. Otrkārt, Spānijas valdība piebilst, ka *IBA* klasifikācijai nav saistoša spēka. Šī valdība uzskata, ka ietekmes uz vidi novērtējums var atbilst IVN direktīvas 3. pantā noteiktajām prasībām, pat ja tajā nav pieminēta *IBA* klasifikācija.

34. Treškārt, Spānijas valdība uzskata, ka Komisija nav izskaidrojusi, kāpēc strīdīgais ietekmes uz vidi novērtējums nav pietiekams, nemaz jau nerunājot par pienākumu neizpildes pierādīšanu.

2) Vērtējums

35. Kā jau minēju sākumā, šajā lietā tiek izskatīts, vai Komisijai ir izdevies konstatēt pārkāpuma esamību. Turpmāk paskaidrošu, kāpēc nedomāju, ka tā ir noticis saistībā ar IVN direktīvas 3. pantu.

36. Sākšu ar to, ka ir skaidri jādefinē projekts, ar kuru ir saistīts strīdīgais ietekmes uz vidi novērtējums.

37. Ietekmes uz vidi novērtējums (kuru Komisija uzskata par esošu pretrunā IVN direktīvas 3. pantam) ir saistīts ar vienu konkrētu ātrgaitas dzelzceļa līnijas izbūves posmu. Projekts un tādējādi strīdīgais ietekmes uz vidi novērtējums attiecas uz infrastruktūras darbiem, kas nepieciešami ātrgaitas dzelzceļa ekspluatācijai. Projekts ietver būvdarbus uz sliežu ceļiem un maršrutā, tostarp paaugstinātas un paplašinātas platformas izbūvi. Šī projekta darbības joma neietvēra papildu darbus, kas nepieciešami dzelzceļa darbībai (cita starpā, elektrotehniskos darbus gaisvadu līniju uzstādīšanai). Kā redzams gan no Komisijas argumentētajiem secinājumiem, gan procesuālajiem rakstiem Tiesā, Komisija neapšaubā Spānijas iestāžu izvēli veikt ietekmes uz vidi novērtējumu tikai saistībā ar infrastruktūras uzlabošanu (turpmāk tekstā – “attiecīgais projekts”).

38. Tomēr Komisija apgalvo, ka ietekmes uz vidi novērtējums nav bijis atbilstošs. Kā saprotu, tas tā ir tāpēc, ka, pēc tās domām, novērtējumā nav pienācīgi ņemta vērā īpašā videi nozīmīgā teritorija (kā atzīts *IBA* [nozīmīgu putnu areālu] sarakstā un vēlāk procedūrā, kuras rezultātā šīs teritorijas ir klasificētas kā IAT), ko ietekmē attiecīgais projekts.

39. Šajā brīdī ir vērts atgādināt ietekmes uz vidi novērtējuma mērķi. Tā mērķis ir identificēt, raksturot un pienācīgi novērtēt projekta tiešo un netiešo ietekmi, ņemot vērā konkrētā gadījuma raksturojumu. Šī ietekme ir jāizvērtē saistībā ar, tai skaitā, faunu un floru⁷. Šajā sakarā Tiesa ir konsekventi uzsvērusi, ka IVN direktīvas piemērošanas joma ir plaša un tās mērķis ir plašs⁸. Attiecīgi Tiesas interpretācijā ir izmantota mērķtiecīga pieeja IVN direktīvas interpretācijai. Direktīvas mērķis ir veikt vispārīgu ietekmes uz vidi novērtējumu attiecībā uz projektiem vai to grozījumiem⁹.

7 — Spriedums Komisija/Spānija (C-404/09, EU:C:2011:768, 78. punkts).

8 — Spriedums *Abraham* u.c. (C-2/07, EU:C:2008:133, 42. punkts).

9 — Spriedums *Abraham* u.c. (C-2/07, EU:C:2008:133, 42. punkts).

40. Tomēr tas vien nevar atbrīvot Komisiju no pienākuma pierādīt pienākumu neizpildi. Procedūrā saistībā ar pienākumu neizpildi saskaņā ar LESD 258. pantu Komisijai ir jāpierāda pārmetumi. Šai iestādei ir jāsniedz Tiesai informācija, kas vajadzīga, lai konstatētu, ka dalībvalsts nav izpildījusi savus pienākumus. To darot, Komisija nedrīkst pašauties vienīgi uz pieņēmumiem¹⁰.

41. Izņemot vispārīgus paziņojumus par iespējamo ietekmes uz vidi novērtējuma neatbilstību, Komisijas sūdzība nav pamatota. Lai to paskaidrotu, aplūkosim Komisijas nepilnīgos argumentus.

42. Pirmkārt, Komisija paskaidro, ka, lai pienācīgi tiktu ņemta vērā nozīmīgā vides teritorija, kas būtu jāklasificē kā ĪAT, taču tā nebija klasificēta lietas faktisko apstākļu laikā, nepietiek tikai uzskaitīt šajā teritorijā sastopamās sugas. Šajā ziņā tā apgalvo arī, ka pasākumi, kas identificēti projekta negatīvās iedarbības samazināšanai (it īpaši attiecībā uz putnu faunu – augu valsts likvidēšanas aizliegums no marta līdz jūlijam, lai izvairītos no negatīvas ietekmes uz vairošanos) ietekmes uz vidi novērtējumā, nav bijuši pietiekami. Tomēr tā vienkārši nepaskaidro, *kāpēc* tas tā ir.

43. Otrkārt, Komisija ņem vērā arī faktu, ka paziņojumā par vides novērtējumu nav minēta Ohuelosas [Ojuelos] lagūna, kura veido daļu no teritorijas, kas vēlāk klasificēta kā ĪAT. Tomēr no Tiesā iesniegtajiem dokumentiem izriet, ka Ohuelosas lagūna faktiski bija minēta ietekmes uz vidi novērtējumā (kaut arī tā nebija minēta *paziņojumā*¹¹ par ietekmes uz vidi novērtējumu). Šo aspektu Komisija neapstrīd. Minētajā novērtējumā tika aprakstītas lagūnas īpašības. Tika norādīts arī uz šajā teritorijā sastopamajām daudzajām putnu sugām. Arī šajā gadījumā Komisija uzskata, ka novērtējums nav bijis pietiekams, taču nepaskaidro, *kāpēc* tā uzskata, ka tā ir.

44. Treškārt, noteikti ir pareizi, ka projekta, kas ietekmē *IBA* sarakstā minēto un vēlāk kā ĪAT klasificēto teritoriju, iedarbība ir jāvērtē īpaši rūpīgi. Kā uzsver Komisija, tas ir paskaidrots IVN direktīvas III pielikumā. Šajā pielikumā mitrāji un ĪAT ir minēti kā atlases kritēriji, lai novērtētu projektus, par kuriem nav pienākuma *per se* veikt ietekmes uz vidi novērtējumu. Šajā ziņā ir skaidrs, ka šādas teritorijas Savienības likumdevējs uzskata par īpaši nozīmīgām videi.

45. Tomēr tikai no tā, ka strīdīgajā ietekmes uz vidi novērtējumā nav minēta nozīmīga vides teritorija, kas atzīta par tādu saskaņā ar *IBA* sarakstu (vai ĪAT), nevar tikt secināts, ka nav pienācīgi identificēta, raksturota un novērtēta šī projekta ietekme atbilstoši IVN direktīvas 3. pantam.

46. Tas tā ir vismaz divu iemeslu dēļ.

47. No vienas puses, *IBA* saraksta (vai ĪAT) neminēšana automātiski nenozīmē, ka šis saraksts (vai, drīzāk, tajā minētās teritorijas un sugas) nav ņemts vērā. No otras puses, kā pareizi norāda Spānijas valdība, *IBA* saraksts nav saistošs dalībvalstīm¹².

48. No Tiesai iesniegtajiem dokumentiem ir redzams, ka par to, cik nozīmīga ir teritorija, kas vēlāk klasificēta kā ĪAT, neraugoties uz tiešas norādes neesamību uz *IBA* sarakstu, šī teritorija ietekmes uz vidi novērtējumā ir raksturota kā teritorija ar īpašu putnu faunu, proti, stepes putniem. Šai sakarā šajā novērtējumā īpaši ir identificēti *Otis tarda*. Tomēr Komisija nav izskaidrojusi, kāpēc šis apraksts nav prasībām atbilstošs. Tā vienkārši ir aprobežojusies ar apgalvojumu, ka tas tā ir. Lai konstatētu, ka nav izpildīts IVN direktīvas 3. pantā noteiktais pienākums, nevar pietikt tikai ar apgalvojumiem par to.

10 — Spriedums Komisija/Nīderlande (96/81, EU:C:1982:192, 6. punkts). Skat. arī spriedumus Komisija/Portugāle (C-117/02, EU:C:2004:266, 80. punkts), Komisija/Itālija (C-135/05, EU:C:2007:250, 26. punkts) un Komisija/Spānija (C-308/08, EU:C:2010:281, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).

11 — Skat. iepriekš 5. zemsvītras piezīmi.

12 — Putnu direktīvas kontekstā skat. spriedumus Komisija/Spānija (C-235/04, EU:C:2007:386, 26. punkts) un Komisija/Nīderlande (C-3/96, EU:C:1998:238, 70. punkts).

49. Ceturtkārt, kā saprotu, Komisija ir īpaši noraizējusies par dzelzceļa faktiskās ekspluatācijas ietekmi – tā ir atkārtoti centusies pierādīt, ka dzelzceļa ekspluatācija potenciāli var ievērojami ietekmēt putnu faunu, konkrēti, šajā teritorijā sastopamos stepes putnus un ūdensputnus. Tāpēc tā uzskata, ka strīdīgais novērtējums nav pietiekams saistībā ar pasākumiem, kas noteikti, lai, it īpaši, izvairītos no putnu sadursmēm (ar infrastruktūru un vilcieniem) un to pakļaušanas elektriskās strāvas trieciena iedarbībai. Šajā sakarā netiek apstrīdēts, ka strīdīgajā ietekmes uz vidi novērtējumā nav īpaši identificēti konkrēti pasākumi šo risku novēršanai.

50. Nekādā ziņā neesmu vienaldzīgs pret šiem argumentiem. Ir skaidrs, ka ātrgaitas dzelzceļa ekspluatācijai būs ievērojama ietekme uz ĪAT, kas tiek aplūkota šajā tiesvedībā.

51. Tomēr neatsverama nozīme ir tam, ka Komisija argumentētajā atzinumā un šajā tiesvedībā skaidri ir norādījusi, ka tā neapgalvo, ka strīdīgais ietekmes uz vidi novērtējums ir pretrunā IVN direktīvas 3. pantam tādēļ, ka tas neaptver visu projektu. Šī iestāde nav īpaši apgalvojusi (ja neskaita novēlotās piezīmes šajā ziņā atbildē uz repliku), ka direktīvas pārkāpums izrietētu no tā, ka šis novērtējums aptver tikai infrastruktūras uzlabošanu, nevis visu projektu, tai skaitā faktisko dzelzceļa ekspluatāciju¹³.

52. Kā noteikts paziņojumā par ietekmes uz vidi novērtējumu, attiecīgajā projektā ir aplūkota tikai dzelzceļa infrastruktūras uzlabošana. Par papildu ierīkošanas darbiem, kas nepieciešami dzelzceļa turpmākajai ekspluatācijai, tiks veikts papildu ietekmes uz vidi novērtējums. Šajā ziņā par nepieņemamu ir uzskatāms ikviens arguments attiecībā uz darbiem, par ko tiks veikts cits ietekmes uz vidi novērtējums, vai, šajā ziņā, uz dzelzceļa ekspluatāciju. Jebkurš cits secinājums nopietni apdraudētu tiesiskās noteiktības principu.

53. Piektkārt un visbeidzot, lietas dalībnieki ir apmainījušies ar viedokļiem par to, cik būtisks ir fakts, ka ātrgaitas dzelzceļa līnija ir uzbūvēta paralēli esošajam dzelzceļam, kas saglabājies no 19. gadsimta. Šķietami bez iebildumiem Komisija apgalvo, ka prasības attiecībā uz ietekmes uz vidi novērtējumu ir tādas pašas neatkarīgi no tā, vai ātrgaitas dzelzceļa līnija stiepjas paralēli citam, parastam dzelzceļa sliežu ceļam. Komisija norāda, ka šo divu dzelzceļu līdzteku pastāvēšanai vairākos aspektos var būt kumulatīva ietekme. Tomēr, manuprāt, šie argumenti atkal ir tikai apgalvojumi, ar ko nevar pietikt, lai konstatētu, ka nav izpildīti kādi pienākumi. Katrā ziņā šie apgalvojumi šķiet esam pretrunā faktam, ka Komisija nav apgalvojusi, ka ietekmes uz vidi novērtējums nav bijis pietiekams tādēļ, ka netika ņemta vērā kumulatīvā ietekme.

54. Ņemot vērā iepriekš minēto, secinu, ka ir jānoraida Komisijas izvirzītais pirmais iebildums par IVN direktīvas 3. panta pārkāpumu. Tāpēc ir jānoraida arī no tā izrietošais iebildums par sabiedrības pienācīgu neinformēšanu par projekta ietekmi.

55. Faktiski – neatkarīgi no pirmā iebilduma likteņa – neredzu nekādu pamatotu iemeslu, kāpēc Tiesai būtu jāizskata papildu sūdzība, ko Komisija izteikusi saskaņā ar IVN direktīvu. Komisija nav norādījusi nekādu šī iebilduma juridisko pamatu. Izņemot nejaušus novērojumus par to, tā nav izstrādājusi savus argumentus par šo jautājumu.

13 — Skat. spriedumu *Abraham* u.c. (C-2/07, EU:C:2008:133, 43. punkts). Šajā lietā Tiesa atzīmēja, ka, lai nodrošinātu atbilstīgu vispārējo novērtējumu, nevar tikt novērtēta tikai paredzēto darbu tiešā ietekme. Šajā novērtējumā ir jāņem vērā arī ietekme uz vidi, ko varētu radīt šo darbu rezultātā tapušo objektu lietošana un ekspluatācija.

C – Otrais iebildums – Putnu direktīvas 4. panta 4. punkts

1) Lietas dalībnieku argumenti

56. Komisija apgalvo, ka, atļaujot būvēt ātrgaitas dzelzceļa līniju *IBA* sarakstā minētajā teritorijā (pirms šī teritorija tika klasificēta kā ĪAT), Spānijas Karaliste nav izpildījusi arī tai Putnu direktīvas 4. panta 4. punktā paredzētos pienākumus.

57. Šajā ziņā Komisija norāda, ka būvdarbu ietvaros bija jāveic būtiskas izmaiņas teritorijas vides īpašībās, piemēram, liela augsnes apjoma pārvietošana, dubultas drošības barjeras un paaugstinājuma izbūve 16 km garumā¹⁴. Šīs izmaiņas var radīt būtiskus ierobežojumus attiecībā uz putnu piekļuvi vairošanās, atpūtas un barošanās vietām. Turklāt Komisija norāda, ka Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai noteikti IVN direktīvas 3. pantā, kā rezultātā neatbilstīgi ir identificēti iespējamie riski, ko rada šis projekts.

58. Savukārt Spānijas valdība apgalvo, ka, lai izpildītu Putnu direktīvas 4. panta 4. punktu, nav jāievēro šajā direktīvā minētās procedūras par ĪAT. Šī valdība uzskata, ka ir pietiekami veikt pasākumus ar mērķi saglabāt un aizsargāt minēto teritoriju pirms tās klasificēšanas. Spānijas valdība apgalvo, ka šeit tā ir pienācīgi istenojusi šādus pasākumus, ierobežojot būvdarbus putnu pārošanās sezonu laikā, ierīkojot sadursmes draudu mazināšanas aprikojumu un pastaigu takas gar dzelzceļu.

2) Vērtējums

59. Komisijas izteiktie apgalvojumi par ietekmes uz vidi novērtējuma nepietiekamību caurauž visu šīs iestādes argumentāciju. Tas tā ir arī saistībā ar šo iebildumu. Ņemot vērā šīs lietas īpatnības, var maldīgi nonākt pie uzskata, ka pastāv neizbēgama savstarpēja saistība starp pārkāpuma konstatējumu saskaņā ar IVN direktīvu un līdzīgu konstatējumu saskaņā ar Putnu (un Dzīvotņu) direktīvu (vai tā neesamību). Manuprāt, tas tā nav. Šiem jautājumiem ir jābūt skaidri nošķirti. Vienkārši tas, ka nav konstatēta IVN direktīvas 3. pantā noteikto pienākumu neizpilde, automātiski nenozīmē, ka nav pārkāpts Putnu direktīvas 4. panta 4. punkts (un Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkts) vai otrādi. Tas tā ir tāpēc, ka pienākumiem, kas izriet no IVN direktīvas 3. panta, būtībā ir procesuāls raksturs. Turpretī pienākumi, kas izriet no Putnu direktīvas 4. panta 4. punkta un Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkta, ir materiāltiesiski.

60. Tādēļ, neraugoties uz izdarīto secinājumu attiecībā uz pirmo iebildumu, otrais (un trešais) iebildums attiecīgi ir jāizskata pēc būtības.

61. Tagad pievēršoties apgalvojumam par Putnu direktīvas 4. panta 4. punkta pārkāpumu, īpaši nozīmīgi ir konkrēti judikatūras elementi.

62. Vissvarīgāk šai izpratnē ir tas, ka no 4. panta 4. punkta izrietošie pienākumi attiecas arī uz teritorijām, kurām būtu jābūt klasificētām par ĪAT, bet kuras, līdzīgi “Campiñas de Sevilla”, par tādām nebija klasificētas. Faktiski šie pienākumi paliek spēkā līdz brīdim, kad šī teritorija ir klasificēta par ĪAT¹⁵.

14 — No tiem 13 km atrodas posmos “Marčena–Osuna I” un “Marčena–Osuna II”.

15 — Spriedums Komisija/Spānija (C-186/06, EU:C:2007:813, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

63. Komisijas ierosinātās lietās (ja ir konstatēts, ka notikusi pienākumu neizpilde) Tiesai ir iesniegti pierādījumi par faktisko putnu dzīvotņu pasliktināšanos¹⁶, nopietnu putnu populācijas sarukšanu un videi īpaši nozīmīgu teritoriju faktisku iznīcināšanu¹⁷.

64. Īpaši svarīga šai izpratnē ir arī judikatūra, kurā norādīts, ka dalībvalstis nedrīkst mainīt vai samazināt ĪAT ģeogrāfisko telpu. Šajā kontekstā Tiesa ir nospriedusi, ka jauna ceļa izbūve bija saistīta ar ĪAT teritorijas samazināšanu pretrunā Putnu direktīvas 4. panta 4. punktam. Šo teritorijas samazināšanu pasliktināja jaunu ēku celtniecība un ceļu būvdarbu radītie traucējumi¹⁸.

65. Šajā ziņā Komisija apgalvo, ka būtiska pasliktināšanās un traucējumi ir saistīti ar būtiskām teritorijas vides īpašību izmaiņām. Tā arī pauž bažas saistībā ar elektriskās strāvas triecienu un sadursmju riskiem vēlākos būvniecības un dzelzceļa ekspluatācijas posmos.

66. Es nešaubos, ka ātrgaitas dzelzceļa izbūves rezultātā caur teritoriju, kurā mīt vairākas Putnu direktīvas I pielikumā minētas sugas, pasliktinās šīs teritorijas vides īpašības un rodas traucējumi sugām, kam nepieciešama īpaša aizsardzība. Protams, būvdarbu (kas ir atļauti līdz šim), tāpat kā jebkura liela dzelzceļa izbūves projekta dēļ ir jāpārvieta zeme, jāizbūvē sliežu ceļi un paaugstinājumi, kā arī jāveic virkne cita veida iekļaušanās teritorijas morfoloģijā. To apliecina strīdīgais vides ietekmes novērtējums.

67. Turpretī Komisijas izvirzītie argumenti par elektriskās strāvas triecieniem un sadursmēm ir jāatzīst par nepieņemamiem.

68. Šī nepieņemamība izriet no šīs lietas īpatnībām. Pretēji tam, kas varētu tikt pieņemts, kā parasti notiek, šeit nav nekādas norādes uz to, ka projekts tiks pabeigts. Saskaņā ar lietas dalībnieku teikto tas kopš 2009. gada ir apturēts finansējuma trūkuma dēļ. Vēl jo vairāk, jebkādiem papildu darbiem infrastruktūras pabeigšanai būs vajadzīgs papildu ietekmes uz vidi novērtējums (un tādēļ atļauja).

69. Jāatzīst, ka Putnu direktīvas 4. panta 4. punkta efektivitāte patiesi būtu nopietni apdraudēta, ja pārkāpums varētu tikt konstatēts tikai faktiska kaitējuma, bet ne tādu valsts tiesību aktu gadījumā, kas ļauj kaitējumam notikt nākotnē¹⁹. Tomēr šajā lietā Spānijas iestāžu atļautais projekts, kā atzīmēts, ir saistīts ar infrastruktūras uzlabošanu, tai skaitā paaugstinājuma izbūvi un paplašināšanu. Tas neattiecas uz papildu ierīkošanas darbiem, kas nepieciešami dzelzceļa ekspluatācijai. Paturot to prātā, elektriskās strāvas triecienu un sadursmju risks ir saistīts ar hipotētisko ietekmi, kas īstenosies tikai tad, ja pēc papildu ietekmes uz vidi novērtējuma tiks dota atļauja projekta nākamajam posmam.

70. Tomēr paliek jautājums par to, vai var tikt konstatēts, ka Spānijas Karaliste nav veikusi atbilstošus pasākumus, lai novērstu dzīvotņu pasliktināšanos vai traucēšanu, kas ir *būtiska*, ņemot vērā Putnu direktīvas 4. panta mērķus.

71. Spānijas valdība apgalvo, ka putnu populācija būvniecības laikā un pēc tam faktiski pieauga.

72. Līdz šim Tiesa ir lēmusi, ka aizsardzības un saglabāšanas pienākumi, kas izriet no Putnu direktīvas 4. panta 4. punkta, tiek ierosināti pirms jebkādas attiecīgo putnu populāciju samazināšanās²⁰. Tāpat pierādījumi par ietekmēto putnu populāciju palielināšanos nebūt nenozīmē, ka dalībvalsts ir izpildījusi savus pienākumus. Patiešām, Putnu direktīvas 4. pantā dalībvalstīm ir pieprasīts saglabāt, uzturēt vai atjaunot dzīvotnes *kā tādas* to ekoloģiskās vērtības dēļ.

16 — Spriedums Komisija/Īrija (C-117/00, EU:C:2002:366, 27.–30. punkts).

17 — Spriedums Komisija/Francija (C-96/98, EU:C:1999:580, 45. un 46. punkts).

18 — Spriedums Komisija/Spānija (C-355/90, EU:C:1993:331, 35.–37. punkts). Šajā sakarā skat. arī spriedumu Komisija/Vācija (C-57/89, EU:C:1991:89, 20. un 21. punkts).

19 — Ģenerālvokātes J. Kokotes [J. Kokott] secinājumi lietā Komisija/Spānija (C-186/06, EU:C:2007:254, 29. punkts).

20 — Spriedums Komisija/Spānija (C-355/90, EU:C:1993:331, 15. punkts).

73. Migrējošie putni ir labs piemērs. Faktiski tie ir lielākā daļa no savvaļas putniem Savienības teritorijā²¹. Šādu sugu, tostarp daļēji migrējošās *Otis tarda* (galvenais lietas dalībnieku strīda priekšmets), novērtējumam putnu populācija nevar būt izšķiroša. Tas tā ir tāpēc, ka dzīvotņu aizsardzība, kurā ietverti šīs direktīvas I pielikumā minētie putni, nodrošina, ka putnu populācija, kas dodas uz konkrētu teritoriju vai tajā uzturas, var rast patvērumu Eiropas Savienībā.

74. Ņemot to vērā, iespējama putnu populācijas pieaugums ietekmētajā teritorijā nav būtisks, lai konstatētu, vai dalībvalsts ir izpildījusi savus pienākumus, kas izriet no Putnu direktīvas 4. panta 4. punkta.

75. Neatkarīgi no tā, vai ātrgaitas dzelzceļa būvniecība nākotnē tiks turpināta, nemainīgs ir fakts, ka papildus pašu būvdarbu radītiem traucējumiem paaugstinājums tagad šķērso attiecīgo ĪAT. Var droši tikt pieņemts, ka tas būtiski izmaina attiecīgās dzīvotnes īpašības, padarot to mazāk piemērotu sugām, kas pielāgojušās stepes ainavām²².

76. Savai aizstāvībai Spānijas valdība ir minējusi vairākus pasākumus, ko tā ir veikusi būvdarbu līdzsvarošanai. Tie ietver būvdarbu ierobežošanu putnu vairošanās sezonu laikā, kā arī pretsadursmju aprikojuma un pastaigu taku gar dzelzceļu ierīkošanu.

77. Protams, dalībvalstīm ir jāveic pasākumi kaitējuma mazināšanai, kas zināmos apstākļos var ierobežot pasliktināšanos (vai pat to nepieļaut). Taču šajā konkrētajā gadījumā uzskatu, ka pasākumi, uz kuriem atsaucas Spānijas valdība, nekādi nemaina pamatproblēmu, ka tagad dzelzceļa paaugstinājums šķērso nozīmīgu tādu sugu dzīvotni, kas pielāgojušās stepes ainavām. Protams, šie pasākumi varētu palīdzēt nodrošināt, ka ietekmētās putnu sugas neizzūd. Tomēr šie pasākumi nekādi nemazina attiecīgās teritorijas samazināšanos un fragmentēšanu.

78. Šo iemeslu dēļ es secinu, ka ir jāatzīst otrais Komisijas iebildums par Putnu direktīvas 4. panta 4. punkta pārkāpumu.

D – Trešais iebildums – Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkts

1) Lietas dalībnieku argumenti

79. Komisija apgalvo, ka kopš “Campiñas de Sevilla” teritorijas noteikšanas par ĪAT Spānijas Karaliste nav izpildījusi tai saskaņā ar Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punktu paredzētos pienākumus. Būtībā izvirzītie argumenti ir tie paši, kas ir izvirzīti otrā iebilduma pamatojumam.

80. Spānijas valdība apgalvo, ka kopš 2008. gada jūlija tā ir ievērojusi Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkta prasības. Tā uzskata, ka Komisija nav pierādījusi, ka kopš 2008. gada jūlija būtu bijuši kādi reāli traucējumi putniem vai to aizsardzības pasliktināšanās. Spānijas valdība uzskata, ka Komisijas netieši norādītie riski ir saistīti ar “otro projektu” (proti, papildu darbiem un ātrgaitas dzelzceļa nodošanu ekspluatācijā). Katrā ziņā šie riski ir tikuši pienācīgi ņemti vērā attiecīgā projekta ietekmes uz vidi novērtējumā.

21 — Skat. Putnu direktīvas preambulas 4. apsvērumu.

22 — No lietas materiāliem turklāt izriet, ka saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējumu projekta ietekme uz *Otis tarda* tika uzskatīta par spēcīgu.

2) Vērtējums

81. Šajā lietā apskatāmā teritorija “Campiñas de Sevilla” 2008. gada 29. jūlijā tika noteikta par ĪAT. Dzīvotņu direktīvas 7. pantā ir paredzēts, ka no Putnu direktīvas 4. panta 4. punkta izrietošās saistības tiek aizstātas ar saistībām, kas cita starpā izriet no Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkta, jaunajām saistībām stājoties spēkā ar ĪAT klasifikācijas datumu, ko dalībvalsts veic saskaņā ar Putnu direktīvu²³.

82. Lai gan Putnu direktīvas 4. panta 4. punkta formulējums šķiet stingrāks nekā atbilstošais noteikums Dzīvotņu direktīvā, būtu grūti piekrist viedoklim, ka dalībvalstu rīcības brīvība iejaukties ĪAT ir plašāka, kad noteiktā teritorija ir klasificēta kā ĪAT²⁴. Vai, precīzāk, atļaut traucējumus ar tālejošākām sekām pēc tam, kad klasifikācija ir faktiski notikusi, būtu pretrunā Dzīvotņu direktīvas pamatā esošajiem saglabāšanas mērķiem, kuri ir līdzīgi Putnu direktīvas mērķiem.

83. Tāpēc mana iepriekš izklāstītā analīze par Putnu direktīvas 4. panta 4. punkta pārkāpumu ar atbilstošu spēku ir jāpiemēro šeit. Tāpēc pietiks vienkārši papildināt šādi.

84. Tiesas judikatūrā ir norādīts, ka darbība ir uzskatāma par atbilstošu Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punktam ar nosacījumu, ka šī darbība nerada traucējumu, kas *varētu būtiski ietekmēt minētās direktīvas mērķus* un, it īpaši, tajā noteiktos saglabāšanas mērķus²⁵. Šajā ziņā Tiesa ir akceptējusi salīdzinoši zemu pierādīšanas līmeni attiecībā uz pasliktināšanos un traucējumiem. Konkrētāk, ir pietiekami, ja Komisija pierāda, ka pastāv būtisku traucējumu varbūtība vai risks²⁶.

85. Kā jau paskaidroju iepriekš, būtiska ietekme uz vidi (it īpaši uz attiecīgajā teritorijā sastopamo putnu populācijas dzīvotni) šķiet iespējama, pat neapšaubāma vienkārši tāpēc, ka paaugstinājums maina un fragmentē teritoriju, kura ir klasificēta kā ĪAT. Tomēr, lai konstatētu pārkāpumu saskaņā ar Dzīvotņu direktīvu, dzelzceļa platformas statistiskā esamība ĪAT robežās pamata lietas faktisko apstākļu laikā, proti, 2008. gada 29. jūlijā, nevar būt pietiekama Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkta pārkāpuma konstatēšanai. Faktiski šajā normā ir prasība, ka situācijai kaut kādā veidā aktīvi un/vai pasīvi ir jāpasliktinās vai jānotiek traucējumiem. Pretējā gadījumā, ja teritorijā, kura vēlāk klasificēta kā ĪAT, būtu kāda agrāka iekārta, varētu rasties šajā normā noteikto pienākumu neizpilde.

86. Tomēr šeit no lietas dalībnieku paskaidrojumiem izriet, ka būvdarbi, kas ir saistīti ar apskatāmo projektu, attiecīgajā brīdī tika turpināti (un noritēja pilnā sparā). Būvdarbi tika apturēti tikai 2009. gadā. Tā kā nav nekādu argumentu par to, ka darbi, kas tika veikti pēc 2008. gada 29. jūlija, bija nelieli gatavas infrastruktūras uzlabojumi vai attiecās tikai uz nelielu daļu no dzelzceļa līnijas ĪAT, man ir jāpiekrīt Komisijai.

87. Par riskiem, kas ir saistīti ar nākotnes darbiem un dzelzceļa ekspluatāciju, Spānijas valdība apgalvo, ka Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punktā nav pieprasīts tūlīt noteikt korigējošus vai preventīvus pasākumus attiecībā uz riskiem, kas var (vai nevar) iestāties nākotnē. Piekrītu. Par šo jautājumu skat. manus apsvērumus iepriekš 69. punktā.

88. Tādēļ piekrītu Komisijai, ka Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai paredzēti Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punktā, sākot no datuma, kurā attiecīgā teritorija tika klasificēta kā ĪAT.

23 — Skat. arī spriedumu Komisija/Francija (C-374/98, EU:C:2000:670, 44. un 46. punkts).

24 — Dzīvotņu direktīvas 6. panta 4. punktā dalībvalstīm saskaņā ar konkrētiem stingriem nosacījumiem ir ļauts īstenot projektus ĪAT, neraugoties uz iespējamo negatīvo ietekmi uz minēto teritoriju. Šādas atkāpes ir pieļaujamas tikai tiktāl, ciktāl nepastāv nekādi alternatīvi risinājumi. Šis projekts ir jāīsteno tikai imperatīvu iemeslu dēļ sevišķi svarīgās sabiedrības interesēs, tostarp sociāla vai ekonomiska rakstura interesēs. Šādā situācijā ir jāveic vajadzīgie kompensācijas pasākumi *Natura 2000* kopējās saskaņotības nodrošināšanai un jāinformē Komisija. Tomēr uz šo normu šajā tiesvedībā neviens nav atsaucies.

25 — Spriedums Komisija/Spānija (C-404/09, EU:C:2011:768, 126. punkts).

26 — Spriedums Komisija/Spānija (C-404/09, EU:C:2011:768, 142. punkts un tajā minētā judikatūra).

V – Tiesāšanās izdevumi

89. Saskaņā ar Reglamenta 138. panta 3. punktu, ja lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši. Komisijas prasība tikai daļēji ir apmierināta, tāpēc lietas dalībniekiem ir jāpiespriež segt savus tiesāšanās izdevumus pašiem.

VI – Secinājumi

90. Ņemot vērā iepriekš minēto, iesaku Tiesai:

- attiecībā uz apstrīdētā dzelzceļa projekta posmiem “Marčena–Osuna I” un “Marčena–Osuna II” atzīt, ka Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra Direktīvas 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību 4. panta 4. punktā, – līdz datumam, kad šī projektā skartā dabas teritorija tika klasificēta kā īpaši aizsargājamā teritorija, un Padomes 1992. gada 21. maija Direktīvas 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību 6. panta 2. punktā, – kopš datuma, kurā projekta ietekmētā dabas teritorija tika klasificēta kā īpaši aizsargājamā teritorija;
- pārējā daļā prasību noraidīt, un
- piespriest abām lietas dalībniecēm pašām segt savus tiesāšanās izdevumus.